ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор економічних наук, професор
_____ Валентина ЯКУБІВ
"19" 11 2025 р.

ВИТЯГ
з протоколу № 5 від 17 листопада 2025 р. фахового семінару
кафедри цивільного права
Навчально-наукового юридичного інституту
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

Зеліско Алла Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права – гарант даної ОНП, голова семінару;

Гришко Уляна Петрівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права – секретар семінару;

Мироненко Ігор Віталійович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права – член семінару;

Зозуляк Ольга Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права – науковий керівник;

Олійник Оксана Степанівна – кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора Навчально-наукового юридичного інституту – науковий керівник;

Банасевич Ірина Іванівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права – член семінару;

Гейнц Руслана Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права – член семінару;

Парута Юлія Іванівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права – член семінару;

Стефанишин Наталія Михайлівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права – член семінару;

Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права – член семінару;

Сигидин Мар'яна Михайлівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права – член семінару;

Костів Іван Ярославович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права – член семінару;

Ковалишин Олександр Романович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри судочинства – член семінару.

З присутніх - 3 доктора юридичних наук та 10 кандидатів юридичних наук.

Головуючий на фаховому семінарі доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права – Зеліско Алла Володимирівна.

СЛУХАЛИ:

1. Результати дисертаційної роботи Сікори Вікторії Євгенівни на тему «Правове регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Тема дисертації «Правове регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації» затверджена у 2020 році на засіданні вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 9 від 03.11.2020 р. Науковими керівниками призначено – Олійник Оксану Степанівну, кандидата юридичних

наук, доцента, заступника директора Навчально-наукового юридичного інституту; Зозуляк Ольгу Ігорівну, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту імені Василя Стефаника.

2. Виступ здобувача Сікори Вікторії Євгенівни (до 20 хв.). Шановні колеги!

Основні тези виступу

Становлення ефективної моделі корпоративного управління є життєво важливим не лише для самих суб'єктів господарювання, а й для економічного клімату України загалом. У часи, коли український бізнес активно інтегрується в європейські ринки капіталу, бере участь у міжнародних інвестиційних проєктах та переживає масштабні трансформації (зумовлені, зокрема, воєнним станом та цифровізацією), питання збалансованого управління, прозорості корпоративних процедур та захищеності прав учасників, акціонерів постають як ключові.

Загальні збори учасників і акціонерів — це точка фокусу корпоративних волевиявлень, майданчик реалізації принципу колегіальності та вищий механізм контролю за діяльністю товариства і водночас втілення його дієздатності. Проте: законодавчо – його правове регулювання є фрагментарним та непослідовним; правозастосовно – оскарження рішень загальних зборів є однією з найпоширеніших категорій корпоративних спорів, а судова практика напрацьовує підходи до способів захисту корпоративних прав шляхом оскарження рішень загальних зборів та наслідків їх недійсності.

Таким чином, інститут загальних зборів в Україні перебуває у стані дефіциту концептуальної цілісності, нормативної визначеності та процедурної ефективності — що і зумовило вибір теми дисертації.

Першочергово, варто зазначити, що корпорацію доцільно розглядати як підприємницьке товариство, створене з метою отримання прибутку та його подальшого розподілу між учасниками, у яких виникає специфічний комплекс майнових і немайнових прав, що отримали назву корпоративних.

Під органом юридичної особи корпоративного типу розуміємо організаційно визначену складову корпоративної структури, сформовану із однієї чи кількох фізичних осіб, який в межах компетенції, встановленої законом та установчими документами, виражає волевиявлення самої компанії та забезпечує її участь у цивільному обороті. Варто зауважити, що категорія органу юридичної особи носить родовий характер, змістовно включає як органи управління, так і органи контролю/нагляду, які є взаємодоповнюючими інституціями, які у своїй сукупності формують цілісну систему корпоративного управління, за якої забезпечується стабільність і передбачуваність корпоративних відносин, реалізація принципів належного врядування та гарантуються права учасників, акціонерів і кредиторів юридичних осіб корпоративного типу.

Загальні збори у відповідній системі виступають основним органом управління. У роботі теоретично доведено, що загальні збори є не тільки формальним колегіальним органом, а виступають інструментом реалізації корпорацією своєї цивільної дієздатності.

Аналіз чинного законодавства України дає підстави констатувати наявність нормативної неузгодженості в окремих аспектах. Зокрема, порівняння норм Цивільного кодексу України та Закону України «Про акціонерні товариства» свідчить про розбіжності у встановленні обсягу повноважень загальних зборів, нормативної неузгодженості між категоріями «органи управління» та «органи товариства». Так, запропоновано уніфікувати положення загального та спеціального законодавства шляхом внесення змін до ч. 2 ст. 159 Цивільного кодексу України з метою гармонізації обсягу компетенції загальних зборів з нормами спеціальних законів та закріплення єдиного підходу до термінології: визначити загальні збори як вищий орган товариства, а також системно розмежувати поняття «органи управління» та «органи товариства», відносячи до останніх поряд з управлінськими й контрольні органи.

Далі детальніше розглянемо процедурні особливості організації та проведення загальних зборів учасників (акціонерів).

Скликання та проведення загальних зборів є ключовими механізмами корпоративного управління, через які учасники (акціонери) реалізовують свій вплив на діяльність товариства.

Окрім цього, важливість додержання визначених процедур скликання та проведення загальних зборів зумовлена необхідністю забезпечення сталості у діяльності компанії, а також гарантування корпоративних прав учасників (акціонерів) на участь в управлінні компанією.

У межах дослідження даного питання було виявлено ряд недоліків у правовому регулюванні та запропоновано шляхи їх вирішення. Так, щодо акціонерних товариств встановлено наступне.

З огляду на зовнішні фактори останніх років, такі як пандемія COVID-19, запровадження воєнного стану та цифровізація корпоративних відносин, окрім класичних очних зборів, законодавцем впроваджено такі способи проведення загальних зборів, як електронні (здійснюються виключно шляхом електронного заочного голосування з використанням авторизованої електронної системи) та дистанційні (проводяться шляхом дистанційного заповнення та надсилання бюлетенів через депозитарну систему України). Закон прирівняв електронні та дистанційні загальні збори щодо відсутності необхідності спільної присутності акціонерів, водночас очні збори можуть поєднуватися з електронним голосуванням, що розширює можливості участі акціонерів. Ключовою технологічною основою електронних зборів є авторизована електронна система, дистанційних зборів - депозитарна система України.

З комплексного аналізу рішень НКЦПФР № 236 від 06.03.2023 року, № 595 від 02.06.2023 року, № 596 від 02.06.2023 року можна виокремити універсальні вимоги до скликання, зокрема: кворум понад 50 % голосуючих акцій, визначення повноважних органів-ініціаторів, критерії письмової вимоги про проведення позачергових зборів, строки повідомлення та включення пропозицій до порядку денного. Водночас, потребує системного вдосконалення нормативно-правового регулювання електронних і дистанційних форм проведення загальних зборів акціонерів: запропоновано уніфікацію правового регулювання таких зборів у межах єдиного нормативного блоку Закону України «Про акціонерні товариства»; формування єдиного державного реєстру учасників електронних зборів із інтеграцією механізмів КЕП, депозитарної системи та можливістю використання міжнародних засобів ідентифікації нерезидентів; технічний модуль регулювання електронних зборів потребує нормативного закріплення мінімальних вимог до функціонування автоматизованих систем голосування у частині встановлення стандартів захищеної ІТ-платформи, обов'язкової системи резервного копіювання, логування інформації в режимі реального часу, шифрування даних та використання розподілених реєстрів з метою унеможливлення несанкціонованого втручання та забезпечення достовірності результатів голосування; стандартизація процедури створення, зберігання й аудиту електронного архівного пакету рішень загальних зборів із визначенням кола осіб, уповноважених на доступ.

Окрім цього, у розрізі дослідження відповідних питань запропоновано проєкт змін до Закону України «Про акціонерні товариства», а саме щодо: удосконалення механізму скороченої процедури скликання загальних зборів шляхом конкретизації підстав застосування останньої; впровадження інституту повторних загальних зборів зі зниженим кворумом (30 % + 1 голосуюча акція); нового підходу до фінансування загальних зборів акціонерів, скликаних з ініціативи акціонерів, які володіють пакетом акцій від 5 %, шляхом обґрунтування доцільності покладення витрат на акціонерне товариство та впровадження інституту фінансової відповідальності акціонерів перед товариством у разі необґрунтованого скликання зборів як запобіжника від можливих зловживань тощо.

При аналізі нормативного регулювання процедури організації та проведення загальних зборів учасників встановлено, що останнє зазнало суттєвого оновлення, починаючи з прийняття у 2018 р. Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та продовжуючи ухваленням Закону № 2465-IX у 2022 р., за рахунок якого у сферу управління ТОВ імплементовано прогресивні механізми, притаманні акціонерним товариствам, такі як: облік часток у статутному капіталі через депозитарну систему, що є аналогом обліку акцій в АТ; можливість передбачення у статуті виходу з ТОВ

учасника з часткою 50 % і більше; механізм додаткового капіталу; передбачення обов'язкових питань порядку денного річних загальних зборів тощо.

Однак, попри прогресивні зміни у нормативному регулюванні наявні певні прогалини, які запропоновано вирішити наступним чином:

- щодо строків подання пропозицій учасниками до порядку денного - не менше 15 днів до запланованої дати проведення зборів;

- у межах процедури проведення загальних зборів у режимі відеоконференції – деталізації складових повідомлення, особливостей ідентифікації учасників, відеозапису перебігу загальних зборів тощо;

- стосовно реалізації інструменту заочного голосування - закріплення строку для надіслання учасниками результатів свого голосування з питань порядку денного у письмовій формі - не пізніше ніж за 5 днів до дати проведення зборів, а також форми закріплення таких результатів – не тільки шляхом нотаріального посвідчення, а й шляхом накладення ЕЦП/КЕП;

- у сфері представництва учасників на загальних зборах зберігаються дискусійні аспекти щодо обсягу повноважень представників, вимог до довіреностей та процедурного забезпечення контролю за їх діями - запропоновано закріплення безумовного права учасника у будь-який момент взяти участь у зборах замість представника, відкликати, замінити представника у визначені строки, надати йому чіткі інструкції стосовно голосування, права представника здійснювати представництво інтересів одночасно декількох учасників, поняття потенційного представника та обов'язку повідомлення останнім про конфлікт інтересів за аналогією з ч.7 ст.50 Закону 2465-IX.

Далі перейдемо до порядку прийняття рішень загальними зборами корпорації. Варто відмітити, що саме шляхом прийняття загальними зборами учасників (акціонерів) рішень формуються ключові напрями діяльності компанії, визначаються її стратегічні вектори та здійснюється контроль за виконавчим органом. Звідси, рішення загальних зборів становить особливу форму волевиявлення учасників, акціонерів й відзначається юридичною обов'язковістю. Правова природа рішень загальних зборів полягає у тому, що вони є індивідуальними ненормативними актами, які мають самостійний характер і обов'язкову силу для суб'єктів корпоративних правовідносин, при цьому, впливають не лише на внутрішні корпоративні відносини, а й на взаємовідносини з третіми особами. Саме такий підхід до їх розуміння забезпечує більш комплексне визначення правових наслідків рішень загальних зборів та їх ролі у формуванні зовнішніх зв'язків юридичної особи корпоративного типу.

Порядок прийняття рішень загальними зборами нерозривно пов'язаний з правовим механізмом організації та проведення загальних зборів, що становить основу легітимності прийнятих рішень. У свою чергу, голосування виступає ключовим процедурним інструментом, який трансформує індивідуальні волевиявлення учасників, акціонерів у колективне рішення, яке втілює волю юридичною особи.

Наступним етапом дослідження став аналіз підстав та порядку визнання недійсними рішень загальних зборів. У межах практичної проблематики оскарження рішень загальних зборів та на основі аналізу судової практики і з урахуванням досвіду іноземних держав запропоновано наступну класифікацію порушень, які впливають на дійсність рішень загальних зборів учасників/акціонерів:

I. Безумовні (абсолютні) підстави недійсності рішення загальних зборів, ознаками яких є наступні:

- є прямим порушенням імперативних норм законодавства;

- не потребують окремого доведення факту порушення корпоративних прав учасника/акціонера;

- автоматично тягнуть нікчемність (абсолютну недійсність) відповідного рішення загальних зборів;

- недійсність рішення поширюється на всі правочини, вчинені на його підставі, незалежно від добросовісності сторін.

До першої групи підстав варто віднести: відсутність протоколу загальних зборів, підписаного головою та секретарем; ухвалення рішення за відсутності кворуму або без можливості встановлення наявності кворуму; розгляд та ухвалення рішень з питань, не включених до порядку денного, без згоди всіх присутніх.

ІІ. Умовні підстави визнання рішення недійсним або його скасування, характерними рисами яких є:

- не свідчать про автоматичну нікчемність рішення за своєю природою;
- рішення загальних зборів може бути визнане недійсним або скасоване за рішенням суду, але за умови доведення порушення корпоративних прав особи, яка звернулася з позовом;
- недійсність рішення поширюється на правочини, вчинені на його підставі лише у разі недобросовісності контрагента;
- скасування рішення має виключно футуристичну дію (з моменту набрання чинності рішенням суду), не впливає на правочини, укладені на його основі до моменту скасування його судом.

До другої групи підстав належать: неповідомлення учасника про скликання загальних зборів; участь у голосуванні осіб, які не мали права голосу; порушення процедури скликання/проведення зборів, якщо це призвело до порушення прав учасника.

У межах запропонованої класифікації підстав оскарження рішень загальних зборів на законодавчому рівні доцільно чітко розмежувати застосування таких способів захисту як визнання недійсним рішення загальних зборів та його скасування.

Не менш важливим у межах даного дослідження питанням є встановлення законодавцем різних строків для оскарження рішень загальних зборів у залежності від організаційно-правової форми юридичної особи. Так, у випадку товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю – один рік, акціонерних товариств – шість місяців із дня ухвалення оскаржуваного рішення, а усіх інших юридичних осіб – три роки. На наш погляд, застосування різних строків позовної давності для оскарження рішень загальних зборів у залежності від організаційно-правової форми юридичної особи є необґрунтованим та непрактичним у застосуванні. Окрім цього, невиправданим є встановлення строків, довших ніж 6 місяців із дня ухвалення оскаржуваного рішення, оскільки на підставі такого рішення могла відбутись низка інших актів, правочинів, що ставить під сумнів їх дійсність та необхідність за певних обставин визнання їх недійсними. Вказана ситуація вноситиме тільки дисбаланс у корпоративні відносини між учасниками та компанією, а також між останньою та її контрагентами.

З урахуванням поданої класифікації підстав оскарження рішень загальних зборів доцільно розмежувати і правові наслідки. Так, за наявності безумовних (абсолютних) підстав недійсності рішень загальних зборів, останні автоматично тягнуть нікчемність (абсолютну недійсність) правочинів, вчинених на основі таких рішень. У випадку з умовними підставами оскарження рішень загальних зборів, за яких можливі два способи захисту — визнання недійсним або скасування рішення загальних зборів, настання тих чи інших наслідків залежатиме від низки умов. Так, у разі обрання способу захисту — визнання недійсним рішення загальних зборів, останнє перестає породжувати правові наслідки з моменту набрання чинності рішенням суду і лише в окремих випадках суд може поширити наслідки недійсності на правочини, укладені на підставі оскаржуваного рішення загальних зборів, а саме: третя особа знала або повинна була знати про факт прийняття рішення загальними зборами з порушеннями, які стали наслідком визнання такого рішення недійсним; особою, яка звернулась з відповідним позовом доведено факт порушення таким рішенням її прав та інтересів. У випадку застосування способу захисту у вигляді скасування рішення загальних зборів, наслідки останнього мають виключно футуристичну дію (з моменту набрання чинності рішенням суду), не впливають на правочини, укладені на його основі до моменту скасування його судом.

Таким чином, проведене дисертаційне дослідження доводить: системність і взаємозалежність правового статусу загальних зборів у структурі органів управління; потребу у фундаментальному оновленні корпоративного законодавства, зокрема окремих

механізмів у частині процедур скликання та проведення загальних зборів, інституту оскарження рішень останніх; необхідність цифрових трансформацій корпоративного процесу як відповіді на сучасні виклики.

Результати дисертації відображено у 8 наукових публікаціях, з яких 4 наукові статті у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України з юридичних наук, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

3. Запитання до здобувача по темі дисертації ставили: доктор юридичних наук, професор Мироненко І.В., кандидат юридичних наук, доцент Банасевич І.І., кандидат юридичних наук, доцент Гейнц Р.М., кандидат юридичних наук, доцент Стефанишин Н.М., кандидат юридичних наук, доцент Костів І.Я., доктор юридичних наук, професор Зеліско А.В., кандидата юридичних наук, доцент Ковалишин О.Р., кандидат юридичних наук, доцент Парута Ю.І.

До доповіді було задано 8 запитань, на які здобувач дала правильні та ґрунтовні відповіді.

4. Виступи присутніх членів семінару, які зазначили, що, незважаючи на ряд дискусійних моментів, представлена робота є комплексним дослідженням у сфері корпоративного права, а саме, корпоративного управління. В процесі роботи отримано висновки, які мають вагоме значення для правотворчої та правозастосовної діяльності.

Робота є самостійним науковим дослідженням, містить власні авторські висновки і практичні рекомендації. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

5. Виступ наукового керівника, кандидата юридичних наук, доцента, заступника директора Навчально-наукового юридичного інституту Олійник Оксани Степанівни, яка наголосила, що підготовлена Сікорою Вікторією Євгенівною робота має теоретичну та практичну цінність для цивільного права, корпоративного права, в роботі міститься ряд авторських висновків, які свідчать про вміння дисертантки аналізувати доктрину та законодавство та здатність до формулювання на підставі цього пропозицій до вдосконалення чинного законодавства в сфері правового регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації. Дисертація відповідає визначеним вимогам, що ставляться до робіт такого виду, успішно пройшла перевірку на плагіат. Дисертантка Сікора Валерія Євгенівна при виконанні дисертаційної роботи відзначалася аналітичними та науковими здібностями, добросовісністю у роботі та відповідальністю, що дало можливість успішно виконати поставлені при виконанні дисертаційної роботи завдання.

Виступ наукового керівника, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного права Зозуляк Ольги Ігорівни, яка відзначила актуальність теми дисертаційного дослідження Сікори Вікторії Євгенівни в контексті змін в сфері корпоративного права, відзначила відповідальний підхід аспірантки до виконання дисертаційного дослідження, комплексний характер виконаної роботи, широке використання матеріалів судової практики і уміння на підставі цього формулювати якісні як теоретичні, так і практичні висновки, що мають наукову цінність.

6. У обговоренні дисертаційної праці взяли участь: доктор юридичних наук, професор Мироненко І.В., кандидат юридичних наук, доцент Банасевич І.І., кандидат юридичних наук, доцент Гейнц Р.М., кандидат юридичних наук, доцент Стефанишин Н.М., кандидат юридичних наук, доцент Костів І.Я., доктор юридичних наук, професор Зеліско А.В., кандидат юридичних наук, доцент Ковалишин О.Р., кандидат юридичних наук, доцент Парута Ю.І., кандидат юридичних наук, доцент Гришко У.П., кандидат юридичних наук, доцент Схаб-Бучинська Т.Я., кандидат юридичних наук, доцент Сигидин М.М.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Сікори Вікторії Євгенівни та обговоривши її на фаховому семінарі кафедри цивільного права Карпатського національного університету імені Василя Стефаника прийнято висновок щодо рекомендації

дисертаційної праці «Правове регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації» до подання для створення разової спеціалізованої вченої ради Карпатського національного університету імені Василя Стефаника для її захисту.

7. Висновок про перевірку дисертацій та наукових публікацій здобувача на виявлення порушення академічної доброчесності.

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок **про наукову новизну, теоретичне та практичне значення** результатів дисертації.

Висновок
наукового фахового семінару кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Правове регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації» Сікори Вікторії Євгенівни, аспірантки 4-го року заочної, контрактної форми здобуття освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю 081 Право для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право (галузь знань 08 Право)

1.Обґрунтування вибору теми дослідження. Формування ефективної системи корпоративного управління в Україні є однією з ключових умов забезпечення інвестиційної привабливості, стабільності корпоративних відносин і розвитку економіки в умовах ринкової трансформації та реформування корпоративного законодавства у напрямку інтеграції нашої держави до європейського правового простору. Дієвість функціонування корпоративних структур напряму залежить від належної організації системи органів управління юридичних осіб корпоративного типу. Саме загальні збори учасників (акціонерів) як вищий орган управління корпорації, що наділений стратегічними повноваженнями та забезпечує реалізацію корпоративних прав учасників, акціонерів, відіграють фундаментальну роль у системі корпоративного управління.

Сучасна правова конструкція загальних зборів в Україні, попри низку реформ законодавства, яке регулює діяльність товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю та акціонерних товариств, досі має низку проблемних аспектів, які стосуються як доктринального розуміння поняття корпорації загалом, правової статусу, ознак загальних зборів, їх дієздатності, правової природи рішення загальних зборів, так і законодавчого та правозастосовного аспектів, які, у тому числі, але не виключно, полягають у особливостях однорівневної системи корпоративного управління в українських реаліях, неоднозначності у питанні застосування кворуму, використання скороченої процедури скликання загальних зборів як механізму зловживання, прогалинах в адаптації корпоративного управління до цифрової епохи у межах впровадження електронної та дистанційної форм проведення загальних зборів та низці інших.

Зазначені проблеми зумовлюють численні оскарження рішень загальних зборів, однак і при порушенні та необхідності відновлення прав учасників, акціонерів судовий захист часто транслює неефективність. Першочергово, на законодавчому рівні і досі відсутні підстави оскарження рішень загальних зборів, чітка класифікація порушень, яка впливає на дійсність останніх. На практиці застосовуються такі способи захисту як визнання недійсним та скасування рішення загальних зборів, проте нормативно останні не врегульовані, що зумовлює низку спорів щодо оскарження рішень загальних зборів, які завершуються негативними наслідками у результаті обрання неефективного способу захисту. Відсутність законодавчого розмежування відповідних способів захисту породжує труднощі й у застосуванні наслідків скасування чи визнання недійсним рішення загальних зборів для компанії, контрагентів останнього та самих учасників, акціонерів.

Зазначені виклики обумовлюють необхідність наукового переосмислення статусу загальних зборів як колегіального органу, який відображає волевиявлення самої юридичної

особи корпоративного типу, виявлення недоліків корпоративного законодавства та розроблення обґрунтованих пропозицій щодо його вдосконалення з урахуванням не тільки європейських стандартів та досвіду країн ЄС, а й особливостей національної правової системи і суспільно-економічних умов, у яких розвивається сучасне бізнес-середовище.

У сучасній науці цивільного права відсутні комплексні дослідження правового регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації. Окремі проблемні аспекти визначення компетенції та правомочностей загальних зборів учасників, акціонерів, їх скликання та проведення, правової природи рішень загальних зборів досліджували Бойчук Р.П., Васильєва В.А., Васильєва В.В., Гарагонич О.В., Зеліско А.В., Зозуляк О.І., Ковалишин О.Р., Крупчан О.Д., Луць В.І., Олійник О.С., Парута Ю.І., Саракун І.Б., Смітюх А.В., Спасибо-Фатєєва І.В., Сіщук Л.В., Цікало В.І., Яворська О.С. та інші. Проблеми законодавчого визначення та застосування кворуму опрацьовували у своїх наукових працях Короташ Я.О., Печений О.П., Черненко О.А. Особливості визнання недійсними та скасування рішень загальних зборів учасників, акціонерів становили предмет наукових пошуків Галіяна І.М., Жорнокуй В.Г., Нєгіної В.Р., Остапенко О.О., Сливінської А.В., Сліпенчук Н.А., Стригунова О.М., Сіщук Л.В. та інших. Доцільно також виокремити праці з проблематики даного дослідження іноземних авторів, таких як Baglioni A., Biermeyer T., Carlos G., Duffy M., Holtrichter T., Paul P., Reece Thomas K., Roth M., Ryan C., Vargova P. тощо.

2. **Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами**. Тема дисертаційного дослідження затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 9 від 3 листопада 2020 року). Дисертаційна робота виконана на кафедрі цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника в межах науково-дослідної роботи на тему «Правові проблеми здійснення майнових та особистих немайнових прав в умовах ринкової економіки» (номер державної реєстрації 0110U001557).

3. **Мета і завдання дослідження.** *Мета дослідження* полягає у формулюванні теоретичних засад і правових механізмів удосконалення інституту загальних зборів учасників (акціонерів) юридичних осіб корпоративного типу з урахуванням європейських стандартів, гармонізованих до національної правової системи.

Незважаючи на те, що до складу юридичних осіб корпоративного типу за законодавством України належать низка інших організаційно-правових форм, предметне поле дослідження свідомо обмежено аналізом акціонерних товариств і товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю, що зумовлено їх домінуючою поширеністю у корпоративній практиці, через яку саме вони визначають ключові підходи законодавця до регулювання інституту загальних зборів, що, втім, не виключає можливості імплементації окремих висновків дослідження до інших корпоративних форм у межах, що не суперечать особливостям їх правового статусу.

Для досягнення мети поставлено наступні *завдання дослідження* за послідовністю реалізації дослідницьких процедур:

- охарактеризувати систему органів управління корпорації та визначити місце загальних зборів у цій системі;
- розкрити правову природу загальних зборів як органу управління юридичної особи корпоративного типу;
- проаналізувати процедурні особливості організації та проведення загальних зборів акціонерних товариств та інших юридичних осіб корпоративного типу;
- з'ясувати порядок прийняття рішень загальними зборами та визначити його ключові правові елементи;
- дослідити підстави для визнання недійсними рішень загальних зборів учасників (акціонерів) та порядок такого визнання;
- проаналізувати правові наслідки визнання недійсними рішень загальних зборів для учасників (акціонерів), самої корпорації та третіх осіб;

- визначити проблеми та колізії чинного національного законодавства у сфері правового регулювання діяльності загальних зборів та розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення останнього.

Об'єктом дослідження є правовідносини, що виникають у сфері корпоративного управління юридичними особами корпоративного типу, зокрема у процесі діяльності загальних зборів учасників (акціонерів).

Предметом дослідження є норми національного законодавства, судова практика, доктринальні вітчизняні та іноземні джерела, що регулюють порядок організації, компетенцію, процедурні та матеріальні аспекти функціонування загальних зборів, порядок прийняття ними рішень, а також підстави та правові наслідки визнання таких рішень недійсними або їх скасування.

4. Методи дослідження. У процесі виконання даного дослідження використано сукупність загальнонаукових (історичний, діалектичний, логіко-семантичний, формально-логічний, системно-структурний) і спеціально-юридичних методів (порівняльно-правовий, техніко-юридичний, спеціально-юридичний).

За допомогою історичного методу досліджено закономірності розвитку моделей корпоративного управління та інституту загальних зборів як органу, в діях якого відображається волевиявлення самої корпорації, виокремлено еволюцію їх правового статусу у національному праві через призму адаптації до європейського простору (підрозділи 1.1, 1.2). Діалектичний метод дозволив проаналізувати місце загальних зборів у системі органів юридичної особи корпоративного типу, їх співвідношення з іншими органами корпоративного управління та контролю (підрозділ 1.1). Логіко-семантичний метод застосовувався для з'ясування змісту та специфіки організації та проведення загальних зборів учасників, акціонерів, а також при дослідженні порядку прийняття ними рішень (підрозділи 2.1, 2.2.). За допомогою формально-логічного та системно-структурного методів проаналізовано корпоративне законодавство, яке регулює порядок скликання та проведення загальних зборів, а також досліджено судову практику підстав і правових наслідків визнання недійсними їхніх рішень (підрозділи 2.1, 2.2, 3.1, 3.2).

У межах спеціально-юридичних методів застосовано:

- порівняльно-правовий метод - для розмежування регулювання діяльності загальних зборів у законодавстві України та окремих країн ЄС, порівняння одно- та дворівневої систем корпоративного управління, виокремлення особливостей проведення дистанційних, електронних та очних загальних зборів акціонерів (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1);

- техніко-юридичний метод - при аналізі юридичної техніки формулювання норм, які регулюють окремі проблемні аспекти проведення загальних зборів учасників, акціонерів, прийняття рішень загальними зборами, підстави, способів їх оскарження та наслідків останніх (підрозділи 2.1, 2.2, 3.1, 3.2);

- спеціально-юридичний метод — для проведення правового аналізу судової практики щодо визнання недійсними, скасування рішень загальних зборів учасників (акціонерів), виявлення прогалин та колізій правового регулювання у цій сфері (підрозділи 3.1, 3.2).

5. Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дана робота є першим комплексним цивілістичним дослідженням дисертаційного рівня, яке присвячене правовому регулюванню діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації. Наукова новизна результатів відповідного дослідження конкретизується у наступних положеннях і висновках, які виносяться на захист:

уперше:

1) обґрунтовано авторську позицію щодо усунення нормативної неузгодженості загальноцивілістичного та спеціального підходів у визначенні компетенції загальних зборів акціонерів. Так, оскільки норма Цивільного кодексу України фактично дублює положення Закону України «Про акціонерні товариства», але не повністю корелює зі спеціальним регулюванням акціонерних товариств, що руйнує принцип законодавчої ієрархії та суперечить вимогам внутрішньої узгодженості нормативно-правової системи, запропоновано системне узгодження обсягу компетенції загальних зборів з приписами спеціального

законодавства шляхом чіткого нормативного закріплення, що особливості компетенції загальних зборів визначаються відповідними спеціальними законами;

2) обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення окремих строків у межах удосконалення правового механізму проведення загальних зборів та оскарження рішень останніх, зокрема:

- визначення строку, протягом якого учасники товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю можуть направляти товариству пропозиції до порядку денного — не менше 15 днів до запланованої дати проведення зборів;

- закріплення строку для надіслання учасниками товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю результатів свого голосування з питань порядку денного у письмовій формі (у межах процедури заочного голосування) - не пізніше ніж за 5 днів до дати проведення зборів;

- встановлення єдиного шестимісячного строку для оскарження рішень загальних зборів незалежно від організаційно-правової форми юридичної особи корпоративного типу.

3) внесено пропозицію щодо вдосконалення правового регулювання інституту заочного голосування на загальних зборах учасників шляхом обґрунтування доцільності закріплення альтернативи нотаріальному посвідченню подання електронного документа, підписаного КЕП учасника, що сприятиме спрощенню та цифровізації процедур корпоративного управління без зниження рівня правової визначеності та захисту прав учасників;

4) запропоновано необхідність вдосконалення нормативно-правового регулювання у частині практичного застосування електронних та дистанційних форм проведення загальних зборів акціонерів, а саме:

- обґрунтовано доцільність уніфікації правового регулювання дистанційних та електронних загальних зборів акціонерів шляхом їх систематизації в межах однієї статті Розділу VII Закону України «Про акціонерні товариства» з деталізацією технічних аспектів на рівні підзаконних нормативно-правових актів, що дозволяє усунути дублювання норм та спростити правозастосування;

- подано модель стандартизованого механізму ідентифікації акціонерів через створення єдиного державного реєстру учасників електронних зборів, інтегрованого з системою кваліфікованих електронних підписів та депозитарною системою, з урахуванням можливості використання міжнародних засобів ідентифікації (зокрема, eIDAS) для акціонерів-нерезидентів;

5) запропоновано новий підхід до фінансування загальних зборів акціонерів, скликаних з ініціативи акціонерів, які володіють пакетом акцій від 5 %, шляхом обґрунтування доцільності первинного покладення витрат на скликання зборів саме на акціонерне товариство та впровадження інституту фінансової відповідальності акціонерів (у розмірі фактично понесених витрат) перед товариством, який застосовується у разі необґрунтованого скликання зборів, як запобіжника від можливих зловживань;

6) доведено доцільність закріплення на законодавчому рівні норм, що прямо визначають правові наслідки недійсності рішень загальних зборів та момент настання останніх залежно від їх категорії: для нікчемних рішень – автоматична недійсність правочинів, вчинених на їх підставі; для оспорюваних – можливість визнання правочинів недійсними лише за умови доведення недобросовісності контрагента;

удосконалено:

7) науковий підхід до розуміння загальних зборів учасників (акціонерів) як центрального органу корпорації, через який реалізується її цивільна дієздатність, з урахуванням меж, визначених виключною компетенцією інших органів управління та контролю з метою забезпечення більш ефективного балансу інтересів усіх учасників корпоративних правовідносин;

8) дефініцію рішення загальних зборів учасників (акціонерів) як індивідуального ненормативного акту, що має самостійний характер і обов'язкову силу для суб'єктів корпоративних правовідносин, шляхом розкриття його правової природи в аспекті

поширення впливу не лише на внутрішні корпоративні відносини, а й на взаємовідносини з третіми особами;

9) пропозицію впровадження в українське корпоративне право інституту повторних загальних зборів зі зниженим кворумом (мінімальна частка голосуючих акцій (понад 30 %), необхідна для правомочності зборів у разі неявки на первинні збори), що унеможливить блокування діяльності акціонерних товариств через відсутність кворуму;

10) пропозицію щодо визначення підстав для застосування скороченої процедури скликання позачергових загальних зборів акціонерів шляхом конкретизації двох підстав: необхідності прийняття рішень щодо правочинів із заінтересованістю та значних правочинів відповідно до статуту та/або рішень, неприйняття яких може призвести до неплатоспроможності товариства;

набули подальшого розвитку:

11) позиція щодо закріплення єдиного підходу до термінології «органи управління» та «органи товариства», а саме: визначення загальних зборів як вищого органу товариства та системного розмежування понять «органи управління» та «органи товариства», відносячи до останніх поряд з управлінськими й контрольні органи;

12) позиція щодо позитивного впливу диспозитивного підходу законодавця у частині організації діяльності загальних зборів, який відображається, зокрема, у можливості обрання одно- або дворівневої моделі корпоративного управління; визначенні у статуті відмінних від закону умов скликання загальних зборів, розширенні меж виключеної компетенції останніх; прийнятті рішення про облік часток товариства в обліковій системі часток; впровадженні інституту додаткового капіталу;

13) позиція щодо удосконалення інституту представництва на загальних зборах учасників товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю шляхом конкретизації механізмів відкликання та заміни представника, запровадження обов'язку повідомлення про конфлікт інтересів, а також закріплення права учасника надавати представнику чіткі інструкції щодо голосування з питань порядку денного;

14) обґрунтування доцільності закріплення на законодавчому рівні базових вимог до проведення загальних зборів учасників у режимі відеоконференції, а саме: запропоновано визначити обов'язкову ідентифікацію учасників за допомогою КЕП або іншого засобу, визначеного статутом, деталізувати вимоги до повідомлення про скликання зборів із зазначенням технічних параметрів реєстрації та участі, а також закріпити обов'язкову відеофіксацію перебігу загальних зборів;

15) підхід з приводу того, що судове рішення, яке набрало законної сили, про визнання недійсним рішення загальних зборів є підставою для внесення змін до відомостей про юридичну особу у ЄДР;

16) аргументація щодо незалежності розміру частки учасника у статутному капіталі від можливості оскарження рішень загальних зборів, що відповідає принципу рівності учасників та гарантує реальність корпоративних прав усіх учасників;

17) класифікація підстав недійсності рішень загальних зборів на безумовні (нікчемні) та умовні (оспорювані), що дозволяє чітко визначати спосіб захисту порушених прав учасника, акціонера при конкретному виді порушення, правові наслідки оскарження таких рішень та забезпечувати баланс між корпоративними правами учасників, акціонерів та стабільністю цивільного обороту компанії.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації положення, висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані: *у науково-дослідній сфері* – для подальших досліджень проблематики правового регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) як органу управління юридичних осіб корпоративного типу, у тому числі, у контексті гармонізації чинного законодавства до стандартів Європейського Союзу; *у правотворчій діяльності* – для удосконалення національного законодавства, зокрема Цивільного кодексу України, Законів України «Про акціонерні товариства» та «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» у частині деталізації процедур організації та проведення загальних зборів з урахуванням електронних та дистанційних форм, унормування підстав і наслідків оскарження рішень

загальних зборів тощо; *у правозастосовній практиці* – для підвищення ефективності та забезпечення єдності судової практики у сфері розгляду корпоративних спорів щодо оскарження рішень загальних зборів; *у навчальному процесі* – при розробці навчальних посібників, методичних матеріалів та у безпосередньому викладанні навчальних дисциплін «Цивільне право України», «Корпоративне право України», «Корпоративне право Європейського Союзу».

6. Особиста участь автора. Дисертаційна робота виконана на кафедрі цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, наукові керівники – Олійник Оксана Степанівна, кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора Навчально-наукового юридичного інституту; Зозуляк Ольга Ігорівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту імені Василя Стефаника.

Робота є результатом самостійних досліджень Сікори Вікторії Євгенівни.

7. Публікації. Основні положення дисертації відображено у восьми наукових публікаціях, з яких чотири наукові статті у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України з юридичних наук, чотири тези доповідей на науково-практичних конференціях.

Дисертація є самостійним науковим дослідженням, містить власні авторські висновки і практичні рекомендації. Викладені в дисертації наукові результати отримано здобувачем особисто.

Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України:

1. Сікора В.Є. Порівняльно-правовий аналіз окремих аспектів організації та проведення загальних зборів корпорації в Україні та країнах ЄС. *Науковий Вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право.* 2020. № 62. С. 157-161.
URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/03/Visnik-62-1.pdf
2. Сікора В.Є. Особливості організації та проведення загальних зборів учасників товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України.* 2021. Випуск 55. С. 55-64.
DOI: https://doi.org/10.15330/apiclu.55.55-64.
URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/5096
3. Сікора В.Є. Сучасні тенденції судової практики у сфері визнання недійсними рішень загальних зборів учасників юридичної особи корпоративного типу. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України.* 2021. Випуск 57. С. 103-112.
DOI: https://doi.org/10.15330/apiclu.57.34-42.
URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/6027
4. Сікора В.Є. Механізми оскарження рішень загальних зборів учасників/акціонерів: теоретичні підходи та практичні аспекти. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки.* Том 15. 2025. С. 133-139.
DOI: https://doi.org/10.18523/2617-2607.2025.15.133-139
URL: https://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/331835

Публікації, що підтверджують апробацію матеріалів дисертації:

5. Сікора В.Є. Окремі аспекти визнання недійсними рішень загальних зборів. *Законодавство про акціонерні товариства: новації та перспективи.* Збірник наукових праць за матеріалами XVIII Міжнародної науково-практичної конференції 23 жовтня 2020 року. Київ -Івано-Франківськ. С.100-104.
URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/17893.

6. Сікора В.Є. Загальні збори акціонерів: нові правила гри. *Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції м. Одеса, 19 лютого 2021 року / редкол. В.П. Маковій та ін. Одеса, ОДУВС, 2021. С. 133-136.

URL: https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/8.

7. Сікора В.Є. Вплив визнання недійсними рішень загальних зборів на недійсність правочинів. *Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина*: матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і аспірантів м. Івано-Франківськ, 30 квітня 2021 року / ред.кол. В.А. Васильєва, Ю.І. Микитин, І.В. Козич, С.М. Квасниця. м. Івано-Франківськ, 2021. С. 126-129. URL: https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/01/conf_stud2021.pdf.

8. Зозуляк О.І., Сікора В.Є. Електронні збори акціонерів в Україні: європейські стандарти, національні виклики та шляхи правового вдосконалення. *Корпоративне управління у підприємницьких товариствах в умовах євроінтеграції*: Збірник наукових праць за матеріалами XXIII Міжнародної науково-практичної конференції «Васильєвські читання», Івано-Франківськ, 2025. С. 57-62.
URL:
https://www.researchgate.net/publication/396190674_Conflicts_of_Interest_in_Private_Companies_a_Company_Law_Perspective_from_Ukraine_and_Selected_European_Jurisdictions_In_Korporatyvne_upravlinnia_u_pidpryiemnytskykh_tovarystvakh_v_umovakh_yevrointegr.

Структура та обсяг дисертації зумовлені метою й завданнями дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, які охоплюють шість підрозділів, двох пунктів, висновків, списку використаних джерел та двох додатків. Загальний обсяг дисертації складає 238 сторінок. Список використаних джерел містить 197 найменувань і викладений на 23 сторінках. Два додатки містяться на 10 сторінках.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Сікори В.Є. на тему «Правове регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації»» є завершеною працею, у якій розв'язано важливе наукове завдання, що полягає у формулюванні теоретичних засад і правових механізмів удосконалення інституту загальних зборів учасників (акціонерів) юридичних осіб корпоративного типу з урахуванням європейських стандартів, гармонізованих до національної правової системи.

2. За темою дисертації опубліковано 8 наукових публікацій, з яких 4 наукові статті у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України з юридичних наук, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну працю «Правове регулювання діяльності загальних зборів учасників (акціонерів) корпорації», подану Сікорою Вікторією Євгенівною на здобуття ступеня доктора філософії, для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Пропонувати вченій раді Університету призначити наступний склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голову ради:

1. Зеліско Аллу Володимирівну – доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри цивільного права Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Докторська дисертація: диплом ДД № 007262 від 12.12.2017, спеціальність 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

ORCID: 0000-0002-1899-407X

Публікації фахівця (3 публікації за останні 5 років з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача):

1.1. **Зеліско А. В.,** Сіщук Л.В. Корпоративний договір в підприємницькому товаристві: законодавчі трансформації. *Приватне право і підприємництво.* Збірник наукових праць. 2023. Вип. 23. /Редкол.: Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України. 2023. С. 16-26. (фахове видання України категорії Б).

DOI : https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.23.2

URL: http://ppp-journal.kiev.ua/archive/2023/23/2.pdf

1.2. Зеліско Алла. Правове регулювання наукових парків: крізь призму корпоративістики. *Приватне право і підприємництво.* № 24 частина 2/2024. С. 101-107. (фахове видання України категорії Б).

DOI : https://doi.org/10.32849/2409-9201.2024.24.57

URL: http://ppp-journal.kiev.ua/archive/2024/24_2/57.pdf

1.3. Зеліско Алла. Правовий режим майна фермерських господарств як ефективної форми сільськогосподарської діяльності у сучасних кризових умовах. *Економіка та право.* Том 74 № 3 (2024). С.28-39. (фахове видання України категорії Б).

DOI : https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.03.028

URL: https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/economiclaw/article/view/10995/10147.

Рецензентів:

2. Ковалишина Олександра Романовича – кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри судочинства Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Кандидатська дисертація: диплом ДК № 016586 від 10.10.2013, спеціальність 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право.

ORCID: 0000-0002-1734-9853

Публікації фахівця (3 публікації за останні 5 років з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача):

2.1. Ковалишин О.Р. Європейське акціонерне товариство (Societas Europaea): переваги та недоліки для українських інвесторів. *Юридичний науковий електронний журнал.* № 1. 2024. С. 187-190. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/40

URL: www.lsej.org.ua/1_2024/42.pdf

2.2. Ковалишин О.Р. Правове становище корпоративного секретаря: ретроспективний аналіз. *Юридичний науковий електронний журнал.* № 12. 2023. С. 147-149. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-12/35

URL: www.lsej.org.ua/12_2023/35.pdf

2.3. Ковалишин О.Р. Розвиток та вплив німецького права на акціонерне законодавство держав Східної Європи. *Аналітично-порівняльне правознавство.* №3. Ч. 1 2025. С. 236-246. (фахове видання України категорії Б).

DOI:https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.34

URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/332964/321898

3. Паруту Юлію Іванівну – кандидата юридичних наук, доцента кафедри цивільного права.

Кандидатська дисертація: диплом ДК № 036448 від 01.07.2016, спеціальність 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

ORCID: 0000-0001-6260-5329

Публікації фахівця (3 публікації за останні 5 років з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача):

3.1. Зозуляк О.І., **Парута Ю.І.** Про цивільні правовідносини у контексті ускладнення правових зв'язків у їх структурі. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України.* Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2023. Вип. 62. С. 2.37-2.45. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.15330/apiclu.62.2.37-2.45

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7278/7524

3.2. Зозуляк О.І., **Парута Ю.І.** Тенденції розвитку законодавства та доктрини приватного права щодо організаційно-правових форм юридичних осіб. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*: Збірник наукових статей. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2024. Вип. 65. С. 2.1-2.10. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.15330/apiclu.65.2.1-2.10

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/8058/8184

3.3. Зозуляк О.І., **Парута Ю.І.** Поняття та кваліфікуючі ознаки непідприємницьких товариств у цивілістичній літературі та законодавстві України. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України:* Збірник наукових статей. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». 2025. Вип. 68. С. 2.20-2.34. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.15330/apiclu.68.2.20-2.34

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/9846/9552

Опонентів:

4. Яворську Олександру Степанівну – доктора юридичних наук, професора кафедри цивільного права, завідувачку кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права Львівського національного університету імені Івана Франка.

Докторська дисертація: диплом ДД № 009492 від 31.05.2011, спеціальність 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

ORCID: 0000-0002-4092-7690

Публікації фахівця (3 публікації за останні 5 років з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача):

4.1. Яворська О.С. Практика застосування процедури сквіз-аут та її вплив на впровадження рахунка умовного зберігання (ескроу) як нового виду банківських рахунків в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право.* Ужгород. 2023. Т.1. Вип. 80. С. 253-258 (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.1.36

URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/296967/289948

4.2. **Yavorska O. S.** Legal Aspects of Dividend Payment in a Limited Liability Company / L. S. Yavorska, P. D. Pylypenko, S. M. Synchuk, I. I. Shpuhanych, Y. Y. Samagalska // *Cuestions Politicas.* 2021. Vol. 39. Num. 70. P. 119-138. (фахове видання категорії А).

DOI: https://doi.org/10.46398/cuestpol.3970.07

URL: https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000715362500008

ISSN- 0798-1406, **eISSN** 2542-3185

4.3. Glado, Y., **Yavorska, O.,** Tarasenko, L., Tsilmak, O., & Matiienko, T. Features of the contract for engineering services in civil law of Ukraine: ways to improve the process in the context of improving business. *Business: Theory and Practice*. 2021. 22(2). P. 462-469. (фахове видання категорії А).

DOI: https://doi.org/10.3846/btp.2021.13537

URL: https://www.scopus.com/pages/publications/85123792381?origin=resultslist

ISSN: 1648-0627 / eISSN: 1822-4202

5. Жорнокуй Валентину Григорівну – кандидата юридичних наук, доцента кафедри правового забезпечення господарської діяльності, професора кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки Харківського національного університету внутрішніх справ.

Кандидатська дисертація: диплом ДК№ 013955 від 31.05.2013, спеціальність 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

ORCID: 0000-0001-7706-8538

Публікації фахівця (3 публікації за останні 5 років з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача):

5. 1. Жорнокуй В.Г. Особи, що здійснюють функції органів підприємницьких товариств, як суб'єкти цивільної відповідальності. *Форум права.* 2024. № 79 (2). С. 6–15. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.10870789

URL: http://forumprava.pp.ua/files/006-015-2024-2-FP-Zhornokui_3.pdf

5.2. Жорнокуй В.Г. Засновники v. Учасники підприємницьких товариств: сучасний стан законодавства та правової доктрини. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України.* 2024. Вип. 64. С. 105-116. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.15330/apiclu.64.105-116

URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7898/8115

5.3. Жорнокуй В.Г. Перевищення повноважень як підстава відповідальності органів та осіб, що здійснюють функції органів підприємницьких товариств. *Право і безпека.* 2023. № 2. С. 155-166. (фахове видання України категорії Б).

DOI: https://doi.org/10.32631/pb.2023.2.14

URL: https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/751/557

Голова фахового семінару
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри цивільного права
Навчально-наукового юридичного інституту Алла ЗЕЛІСКО

Секретар фахового семінару
кандидат юридичних наук, доцент Уляна ГРИШКО